

2691

HB
46.359

KÖNYVTÁRI Híradó

május 1966 június

K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó
A FŐVÁROSTI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KÖZLÖNYE
X. évfolyam, 1.sz. 1966. máj.-jun.

M Á J U S 1-ÉN

mint minden esztendőben könyvtárunk munkatársai, számos házastárs és gyerek is felvonultak, hogy a munkásosztály nemzetközi ünnepén hitet tegyenek szolidaritásukról. Jelenlétükkel bizonyítsák, hogy az emberiség jövőjének reménye, a béke, a szocializmus, a felszabadult és szabadságukért még harcoló dolgozók ügye mellett állnak. Tábláink szinte elvesztek a tizezernyi kéz emelte többi mellett, de amit megfogalmaztunk rajtuk, ugyanaz volt: **B é k é t a v i l á g n a k ! É l j e n e k a v i l á g k o m m u n i s t a é s m u n k á s p á r t j a i ! E l a k e z e k k e l V i e t n á m t ó l !**

Jelszavaink és követeléseink mellett munkánk eredményeit, beiratkozott olvasóink és kölcsönadott köteteink számát is felmutattuk. Terjeszteni a tudást, formálni az emberek világnézetét, a szépség élvezésének örömét vinni életükbe, ez a mi munkánk, melynek eredményeiről számolhatunk be az ünnepen, s melyet még jobban kívánunk folytatni ünnep után.

1965 - ős eredményeink

Hiradónk idei első száma - négy hónap kiesés után - késve kerül Könyvtárosaink kezébe. Feladatunknak tartjuk azonban ismertetni könyvtárunk elmúlt évi munkájának legfontosabb, számokban kifejezhető eredményeit.

Év	Közp., Ker. kvtárak száma	Fi- ó- kok	Össz. kvtár	Állomány	Beir.olva- sók száma	Kölcsönzött egységek
1963	53	56	109	2,002.046	165.138	6,025.858
1964	56	54	110	2,114.592	171.215	6,420.804
1965	62	54	116	2,197.128	179.388	6,507.697

Részletes adatok:

	Állomány	Beiratk. olvasók	Kölcsönzők	Kölcsönzött kötetek
Központ /zenei könyvtárral/	661.527	9.069	76.439	203.960
Hálózati dup- lumraktár	119.230	-	-	-
Létesítendő kvtárak raktára	19.792	-	-	-

Kerület

Kvtár száma					
I.ker.	11.	27.248	4.866	53.572	164.508
	20.	16.837	1.600	18.477	60.523
	20.gy.	4.689	613	4.812	16.861

Ke- rű- let	Könyv- tár száma	Állo- mány	Beiratk. olvasók	Kölcsön- zők	Kölcsönzött kötetek
II.	37.	41.051	6.422	74.587	240.349
III.	8.	27.810	2.580	32.531	131.235
	21.	18.756	1.751	13.448	42.021
	33.	10.123	.690	9.649	31.687
	8.gy.	8.484	1.444	17.559	46.206
IV.	28.	48.461	7.013	75.854	259.254
	41.	16.632	1.402	16.904	56.897
V.	1.	33.272	3.263	29.459	100.544
	14.	27.484	3.692	39.352	140.036
	5.gy.	8.458	1.630	16.160	45.211
VI.	10.	36.407	5.594	63.040	223.306
	1.gy.	22.846	4.544	48.756	127.122
VII.	2.	53.060	6.206	55.991	168.914
	22.	32.150	5.415	64.062	229.005
VIII.	9.	49.308	4.468	55.325	170.350
	44.	35.990	5.138	59.367	187.702
	3.	27.364	2.375	39.203	114.421
	9.gy.	9.173	1.540	19.595	52.148
IX.	39.	35.334	4.797	55.161	174.161
	26.	20.222	2.747	32.863	108.600
	23.	25.737	1.796	22.672	67.389
	7.gy.	6.555	1.211	12.717	42.152
	48.	16.267	2.060	20.362	75.555
	15.gy.	7.892	1.825	25.484	58.156
X.	12.	42.894	5.349	60.112	203.605
XI.	6.	45.218	5.212	45.196	156.864
	6.gy.	7.605	1.283	9.907	23.960
XII.	38.	32.183	4.533	51.905	184.115
XIII.	7.	29.297	2.409	30.523	126.878
	19.	25.663	2.959	35.255	115.073
	4.	19.529	2.647	28.671	103.898
	2.gy.	9.682	1.800	19.023	48.837
	3.gy.	10.601	1.601	16.638	

Ke- rü- let	Könyv- tár száma	Állo- mány	Beiratk. olvasók	Kölcsön- zők	Kölcsönzött kötetek
XIII.	10.gy.	6.410	926	12.736	30.552
XIV.	18.	33.127	3.880	39.178	139.127
	5.	21.073	2.758	31.159	103.097
	43.	23.671	2.841	33.900	101.810
	47.	11.953	1.045	4.224	14.312
XV.	29.	25.075	2.534	36.482	110.762
	34.	18.719	1.820	21.421	73.184
XVI.	32.	27.337	2.532	37.055	126.321
	45.	15.588	2.137	24.552	80.861
XVII.	36.	29.311	2.540	27.522	106.483
	40.	15.957	1.744	25.833	88.746
XVIII.	24.	24.839	3.414	40.764	141.735
	31.	13.607	2.107	23.811	74.635
XIX.	25.	34.205	5.198	61.614	207.554
	16.	11.004	1.889	20.170	71.232
XX.	27.	43.654	5.657	67.548	208.226
	35.	20.735	2.088	24.817	76.939
XXI.	42.	21.827	2.258	24.540	80.965
	30.	11.283	1.156	14.051	39.564
	4.gy.	7.296	1.303	15.895	41.863
	46.	12.110	1.095	11.283	41.457
XXII.	13.	23.234	2.667	32.118	114.649
Mozgó kvtár	15.	5.233	1.115	13.086	50.076
Mozgó kvtár	17.	-	589	5.086	19.188

Könyvtárunk zárószámadását 1965-ben 25,866.000 forinttal készítettük el az 1964-es 22,930.000 forinttal szemben. Státuszba sorolt munkatársaink száma december 31-én 405 fő volt.

Végül itt említjük meg, hogy összevont 1964/65-ös Évkönyvünk már a nyomdában van és a közeli hetekben módunk lesz megismerkedni belőle részletesebben is elmúlt évi munkánkkal.

✽

A Könyvtár Igazgatósági Tanácsa 1966-ban eddig három ülést tartott. Napirenden szerepelt az 1965-ös jelentés, a tanácsülések 1966. évi tematikája, a céljutalommal jutalmazható feladatokról szóló javaslat és végül a Kerületi Könyvtárak Osztályának tervezete a kézikönyvtárakról-olvasótermekről. Az előbbit rövidítve közöljük lapunkban, az utóbbit a kerületi könyvtárak munkatársai több megbeszélésen ismerhették meg.

✽ ✽ ✽

AZ IGAZGATÓSÁGI TANÁCS HATÁROZATA

a céljutalommal jutalmazható feladatokról

A céljutalmakkal el akarjuk érni, hogy munkatársaink konkrétan kidolgozott javaslatokat tegyenek a Könyvtár egészét érintő, a tartalmi munka színvonalát emelő, a szerkezeti kérdések jobb megoldását szolgáló és az adminisztrációs munkát csökkentő feladatokra.

A benyújtott javaslatok elfogadásáról és díjazásáról - a témától függően - a pártvezetőség, a szakszervezeti bizottság, az intézetvezetőség és szakemberekből álló bizottság dönt.

A felsorolt témákon túl egyéb, a könyvtári munkák javítását szolgáló javaslatokat is lehet benyújtani. (Az ilyen javaslatokat - elfogadásuk esetén - a rendes jutalomkeretből honoráljuk.)

Kérjük munkatársainkat, hogy a Titkárságon (Fenyvesiné elvtársnál) jelentsék be, hogy milyen témával óhajtanak foglalkozni.

A céljutalomra rendelkezésre álló keret az egész évi jutalomkeret 30 %-a. (körülbelül 28.000 forint). Az elfogadott javaslatokat 300-tól 2000 forintig jutalmazzuk.

- 1./ A szovjet irodalom teryszerü, folyamatos népszerűsítése terén elért kimagasló eredmények.

A népszerűsítés bevált eszközei és módszerei, kísérletek és ezek elemzése.

Tanulmány írása a "Tapasztalataink" című sorozatba.

Céljuttalom: 500-2000 forint

- 2./ A materialista világnézet alakítása érdekében a politikai-ideológiai, a természettudományos és az antiklerikális irodalom eredményes népszerűsítése.

Elemző feltárás a "Tapasztalataink" című sorozatban.

Céljuttalom: 500-2000 forint

- 3./ A kerületi könyvtárakba járó folyóiratok használata, az e téren folytatott kísérletek, eredményes módszerek ismertetése. Az olvasótermek kihasználásának biztosítása.

Ismertetés a "Tapasztalataink" című sorozatban.

Céljuttalom: 300-1000 forint

- 4./ Olvasószociológiai vizsgálatok keretében több könyvtár kollektívája, illetőleg egy-egy munkatársának közös munkájával az általános iskolát nem végzett olvasók olvasmányainak elemzése. A teryszerü olvasás biztosításának tapasztalatai e rétegnél. 26-40 éves olvasók számának befolyásolása, könyvtári tagságuk indítékainak tanulmányozása.

Céljuttalom: 500-2000 forint

- 5./ Uj propaganda eszközök alkalmazása a könyvtár népszerűsítésében, javaslatok a katalógus használat fokozására.

Céljuttalom: 300-500 forint

- 6./ A lemorzsolódás elleni módszerek kidolgozása.

Céljuttalom: 500-1000 forint

- 7./ A könyvtári munkaszervezés kérdéseinek kidolgozása és megjavítása.

Céljuttalom: 500-2000 forint

8./ Könyvtári csoportos foglalkozások módszereinek kidolgozása és eredményes megvalósításuk.

Céljuttalom: 500-1000 forint

9./ A "Tapasztalataink" című sorozatba az "Olvasószolgálati módszerek a szabadpolcos gyermekkönyvtárakban" és "Hogyan segítjük az, Uttörő Szövetség célkitűzéseit" című témák kidolgozása.

Céljuttalom: 300-2000 forint

10./ A házikötészet munkájának az élszegélyes kötés alkalmazásával járó többletmunkaidő lényeges csökkentése.

Céljuttalom: 1000 forint

11./ Az adminisztrációs munka csökkentésére tett bevált javaslatok.

Céljuttalom: 300-1000 forint

12-13./ A központi könyvtár raktárproblémájának és könyvhygiéne-jének megoldására vonatkozó javaslatok.

Céljuttalom: 300-2000 forint

14./ A központi könyvtár hármass gyűjtőkörét figyelembevéve, az állomány és szerzeményezés elemzése tanulmány formájában.

Céljuttalom: 500-1000 forint

15./ A központi könyvtár helybenolvasott és kölcsönzött irodalom elemző vizsgálata.

Céljuttalom: 500-1000 forint

16-17./ A központi olvasószolgálat szervezeti javítását és állományának jobb propagálását célzó javaslatok.

Céljuttalom: 300-2000 forint

x oo oo oo oo x
oo
x

A LIPCSEI NEMZETKÖZI KÖNYVMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSRÓL

800 éve vásárváros Lipcse és a jubileumi ünnepek keretében rendezték meg nyáron a piactéri új kiállításépületben a nemzetközi könyvművészeti kiállítást, amelyen - erről a sajtó is beszámolt - mi magyarok nem kevés elismerést arattunk.

Mi könyvtárosok sokat nyertünk az "IBA" (ez a hivatalos rövidítése a kiállításnak) megtekintésével. Szabó Ervin korabeli emlékek is felelevenedtek, mert ahogy Remete kollégánk felidézte, az első könyvművészeti kiállításon, amelyet 1914-ben rendeztek (a másodikat 1957-ben és idén a harmadikat) Dianes László vett részt és mi most az ő nyomába léptünk.

Óriási mennyiségű könyvanyagot láthattunk, de a változatos rendezési mód lehetővé tette, hogy a látogatók figyelme, érdeklődése éber maradjon. Különböző vitrinekben, falakon, asztalokon a legkülönbözőbb megoldásokkal tették ki a könyveket. Tartalmi szempontok szerint is tagolták a kiállítást, mégpedig a művészeti kiadványok, tudományos kiadványok, gyermekkönyvek (ezek asztalokon, polcokon szabadon megtekinthetők, lapozgathatók voltak), tipográfiai és grafikai csoportokra. A merőben modern kiállítást könyvtörténeti anyaggal nyitották. A múzeumok, könyvtárak átadták legnevezetesebb kézírataikat, ősnymutatványait, így azokat a könyveket, kódexeket, amelyeknek csak reprodukcióit ismertük, eredetiben megnézhattuk. Meghatottan szemléltük a Gutenberg bibliát, 8. századi kéziratokat, csodálatos kötéseket.

Nagy élmény volt a grafikai és könyvillusztrációs anyag megtekintése. Picassótól kezdve, az egész világ haladó művészei küldték el műveiket. A grafikai művek fő témája a népek közötti barátság, a könyvillusztrációké Solohov: Emberi sors, Brecht Courage mama és Shakespeare drámák voltak.

A zsűri a díjazásnál az esztétikai szempontokon túl szem előtt tartotta a tartalom és forma összhangját és a termék jutányos árát. Ezek a szempontok meghatározták a beküldött könyvanyag összetételét is és éppen ezért könyvtárosi szempontból is sok érdekes művet

tekinthettünk meg. Találkoztunk könyvekkel, amelyeket eddig csak bibliográfiából ismerhettünk meg és látva, könnyebben bírálhattuk el, hogy érdemes volna-e megrendelni. Öt világrész kiadói mutatták be termékeiket, a látogatók áttekinthették az egész világ könyvkiadásának jelenlegi helyzetét. Kisebb országok bibliográfiái nem jutnak el hozzánk, itt megismerhettük könyveiket, világnyelven kiadott, számunkra is érdekes kiadványaikat.

Természetesen az utazás során megnéztük a délnémet városok könyvtárait is. Magyarországról nem mi jártunk itt először az utóbbi években és azt hisszük, részletes beszámoló kollégáinkat nem is érdekelné. Csak amit a legtanulságosabbnak tartunk, arról számolunk be röviden.

A legnagyobb szabású technikai újdonság, amit láttunk, a lipcsei Deutsche Bücherei automatikus könyvszállító berendezése volt. A drága géprendszer bevezetése a várakozásokat nem teljes mértékben elégítette ki. Nem rövidítette meg eléggé a várakozási időt a könyvkéréseknél. Ugy hisszük, hogy ilyen drága berendezés felszerelése nálunk nem időszerű, de ha lesz rá "keret", gondolkodni kell azon, hogy a Deutsche Büchereiiben látott szellemes megoldású térképszekrényt könyvtárunknak megcsináltassuk. Tettszett ugyancsak a Deutsche Bücherei kapujára kiakasztott levélszekrény, amelybe a zárás után dobhatók be a könyvkérések.

Nem újdonság a könyvtári ruhatár önkiszolgáló megoldása kulcsos szekrényekkel. A megvalósítás bizonyos fokig helyprobléma. A drezdai városi könyvtárban olvasóterem nincs, de a kölcsönzés nyílt polcrendszerrel történik. Helyhiánnyal küzdenek, ezért csak az aktatáskák számára készültek szekrénykék (félannyi helyet foglalnak el, mint azok, amelyekbe kabátot is akasztanak). Az olvasó beteszi táskáját, magához veszi a szekrény kulcsát, amelyen fel van tüntetve a szekrény száma - és távozáskor benthagyja a

kulcsot a nyitott szekrény zárjában. (Egyébként az Állami Gorkij Könyvtárban is ez van.)

Ugyancsak ismert dolog, hogy az előjegyzett könyvek raktári helyére őrlapot kell tenni. A drezdaiak kiselejtezett köteteket használnak fel erre a célra. Könyvkötők teljesen beborítják a könyvet és gerincére átlátszó műanyag tasakot ragasztanak. Ebbe csúsztatják bele azt a kis címkét, amelyre az előjegyzett műadatait írják és így teszik raktári helyére. Még a nyiltpolcos könyvtárban sem vész el így az őrlap és elég feltűnő ahhoz, hogy tökéletlen raktári rend esetén is észrevegyék az előjegyzett mű visszaérkezését.

Azt tapasztaltuk a német könyvtárakban, hogy az ismeretterjesztő könyvek kölcsönzési aránya magasabb, mint nálunk. A lipcsei l.sz. városi könyvtár vezetője szerint az arány növekedését nagyrészt azzal érték el, hogy az utóbbi időben folyóiratokat is kölcsönöznek. Fontos társadalomtudományi, természettudományos, technikai folyóiratokat nagyobb példányszámban rendelnek meg és a friss számokat az érdeklődőknek kikölcsönzik. Az évfolyamokat nem kötik, nem gyűjtik, - a régi évfolyamok csak a tudományos könyvtárakban hozzáférhetők.

A drezdai Walter Hofmann könyvtárszervezési módszereit vették át Szabó Ervin és Dienes László az 1910-es években a könyvtárhálózat megszervezésekor. Tapasztaltuk, hogy a német közművelődési könyvtárakban ma is nagy tiszteletben tartják Hofmant és a-hogy nálunk, ott is számos módszere használatos most is még.

Végül úgy érezzük, meg kell írunk azt is, hogy az NDK-ban a munkafegyvelem jobb, mint itthon és ez a könyvtárakra is jellemző. Gondolkoznunk kell azon is, hogyan vegyük át ezt a tapasztalatot.

Köszönetet mondunk igazgatóságunknak és a Szabó Ervin Kör vezetőségének, hogy NDK-beli utazásunkat a kiállítás alkalmából lehetővé tették.

GÁTI ISTVÁNNÉ, DR.GERÉB LÁSZLÓNÉ, HIRIPI LAJOSNÉ,
MARÓT MIKLÓS, DR.REMETE LÁSZLÓ

Köszöntjük A KÖNYVTÁROS-t 15. születésnapján

Ha nem is sárgult, de kopott kötésű, sokat forgatott folyóirat fekszik előttünk: A könyvbarát I. évfolyam 1. szám, 1951. június. Formája, tartalma és kiállítása ismerős, hiszen nagyon hasonló a ma havonta kezünkbe kerülő Könyvtároshoz, mely megváltozott címével egyenes folytatása. Joggal beszélhetünk tehát a tizenötödik születésnapról.

Szeretettel köszöntjük a jubiláló lapot olvasói, a közművelődési könyvtárosok és a Könyvtári Híradó nevében.

A könyvtáros segítője volt a születő magyar közművelődési könyvtáraknak. Már az első évfolyamban találunk cikkeket, melyben az idősebb, tapasztaltabb szervezet, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozói adják át tapasztalatukat a fiatalabb, fejlődő vidéki könyvtárügynek. Később egyre többet tanultak a fővárosi könyvtárosok a lap hasábjairól a megerősödött és sok tekintetben a budapesti könyvtárügyet megelőző vidéki és szakszervezeti könyvtárak tapasztalataiból.

A lap ma is a legerősebb összekötő kapocs a különböző közművelődési hálózatok könyvtárosai között.

Köszöntjük a lapot úgy is, mint a mi könyvtárosaink fő publikációs fórumát. Könyvtári Híradónk közlöny, ha munkatársaink általánosabb érdekű és nagyobb léleketű cikket írnak, mindig kézségesen kapnak közlési lehetőséget A könyvtárosban.

Végül köszöntjük a lapot tudományos központunk nevében is. Első számát nevezetessé tette külön az, hogy néhai igazgatónk, Dienes László ott közölte cikkét, melyben a magyar tudományos könyvtárak reformját és a szocializmus építésének szolgálatába állítását követelte.

Erdeklődéssel és örömmel várjuk minden hónapban A könyvtáros újabb számait.

É R D E K E S, k ö z ö l j ü k

A 3.sz. könyvtár 1965 novemberétől 1966 áprilisáig vizsgálta azt, hogy milyen ok ösztönözte olvasóinkat a beiratkozásra. *

A statisztika adatai a következők:

	Felnőtt	Gyermek
	olvasó	
A könyvtárat népszerűsítő plakátra	4	-
A könyvtárat népszerűsítő felíratra	12	-
Szomszéd ajánlására	40	-
Munkatárs ajánlására	31	-
Ismerős ajánlására	15	-
Osztálytárs ajánlására	15	90
Pedagógus ajánlására	5	98
Hosszabb elmaradás után újra beiratkozott	59	16
Könyvtári visszahívólapra	33	35
Összesen	214	239

BÁNK FERENC

* Más könyvtárakban is érdemes lenne e vizsgálatot lefolytatni, hogy az általánosításhoz szükséges adatok birtokába jussunk. Szerk.

V I T A F Ö R U M

Ahány ház, annyi szokás

Aligha van két olyan szabadpolcos könyvtárunk, ahol az ismeretterjesztő műveket egyazon szabályok szerint helyezik el.

A legkülönbözőbb elvek, nézetek és ötletek érvényesülnek: az egyik helyen a könyveket a szakszámok növekvő sorrendjében rakják, a másik helyen a fontos, vagy fontosnak vélt ismeretköröket kiemelik a szakok elejére, vagy a bölcsőkre, a harmadik helyen teljesen megbontják az osztályozási rendszert, a rokon, vagy rokonszerű ismereteket egymás mellé teszik, — a negyvennyolcadik, vagy negyvenkilencedik helyen ilyen, vagy olyan elgondolások alapján a különféle alcsoportokat is egymásba olvasztják. A legtöbb helyen azzal, hogy az ETO rendszerét megbontják, a 0-999-ig terjedő számsort megtörik, ésszerűbb elrendezést keresnek, az olvasó tájékozódását a karják megkönnyíteni, mégis kivétel nélkül önkényesebb raktári rendet alakítanak ki és az olvasó önálló tájékozódását lehetetlenné teszik.

Allításomat adatokkal is illusztrálom, amikor három könyvtár ismeretterjesztő műveinek az elhelyezési sorrendjét ideírom:

I.: 0-3, 92-94, 908-91, 5-62 /beékelve 54 után: 608/, 63-69, 76-79, 94-99, 8-89 és 7-75.

II.: 8, 39, 908, 63, 6-61, 64, 37, 7, 92, 796, 62, 5, 65-69, 91, 1-2, 3K-309, 331, 327 /beékelve például a 96, azzal az indokkal, hogy Afrika népeiről szóló irodalom külpolitika is/, 33-34 /egybeolvasztva/, 943, 943.9, utána a második világháborúról szóló könyvek, akármilyen szakszámon vannak, 94, és 95.

III.: 1-3, 894, 8-89, 77-79, 64-69, 6-635, 9-91, 37, 92-99, 7-76, 796, és 5.

Az egyik könyvtárban több, mint hússzor /!!!/, a másik kettőben több, mint tizszer bontották meg az "ETO" folyamatos rendjét. Az elrendezések amellett, hogy összetörték az osztályozási rendszert, olyan ismeretköröket is egymás mellé tettek, melyeknek egymáshoz semmi közük sincs.

A kérdőjel, amely előttem táncol, egyre nagyobb lesz: mi értelme van az átcsoportosításnak, amikor a könyvanyag nem lett áttekinthetőbb, s a tudományok csoportosítása szempontjából sem lett logikusabb? Amikor a könyvtári segédeszközök használatára akarjuk

rászoktatni az olvasókat, s nagy táblákon ismertetjük szakkatalógusunk felépítését, a tudományok felosztási rendjét, akkor elemi követelmény, hogy a könyveket tizedes rendszer felosztása szerint rendezzük.

Száz szónak is egy a vége: az ETO bevált könyvtári osztályozási rendszer, melyet házonbelüli alakításainkkal csak rendszertelenebbé tehetünk /gyengéi mélyebben vannak, a tagolás mechanizmusában/, az ETO folyamatos rendjétől való eltéréseinkkel csak a rendszertelenséget és a zürzavart növeljük.

BOSNYÁK SÁNDOR

A felvetett kérdéshez várjuk a további hozzászólásokat. Szerk.

- 0 -

K I A D V Á N Y A I N K

Száz könyv a magyar történelemről

A Száz könyv krónikása Tóbiás Áron, végigkalauzol bennünket a magyar nép évszázados történelmének, társadalmának, politikai és kulturális életének, gazdasági rendjének és a szomszédos népekkel való kapcsolatának legfontosabb forrásanyagán és irodalmán. A szerző anyagát tömör, csiszolt stílusban dolgozza fel. A gondosan válogatott Száz könyv ismertetése alapos és sokrétű, lényeg-feltáró és értékelő.

A bibliográfia szerkezetileg két részre tagolódik. Első része tartalmazza a magyar történelemből a "kútfők és források" irodalmát, a második a "feldolgozások" irodalmának ismertetését. A művek egymásutániséga alkalmazkodik a történelmi események és személyiségek sorrendjéhez. Így a két fejezetben feltárt irodalom egymást

egészíti ki. Életrajzokat, önvallomásokat és emlékiratokat is egybegyűjt a kötet, de csak olyanokat, amelyekben kortörténet, társadalomrajz és eseményábrázolás tükröződik egy-egy jelentős történelmi személyiség egyéniségén keresztül.

A szerkesztő gondoskodott arról, hogy minden történelmi korszak "a maga súlyának megfelelően legyen képviselve, ... csak a legkiforrottabb történeti értékelést adja, ... és csak érdekesen megformált munkákat..." ismertessen. E hármas szempont biztosítéka annak, hogy olvasó és könyvtáros számára egyaránt hasznos és értékes olvasmány a "Száz könyv". Nemcsak a távoli múlt történelmének irodalmában igazít el, de bevezet a közelmúlt eseményeinek forrásanyagába és irodalmába is.

Régi adósságát törlesztette le a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, amikor megjelentette a Száz könyv-et. Előzményének számítottuk "Mit olvassunk hazánk történetéről" című bibliográfiát, mely 1952-ben, és a kiegészítése 1953-ban jelent meg. Ennek a bibliográfiának anyaga már hiányos, szemlélete és szerkezeti felépítése elavult, könyvtári forgalomban gyakorlatilag használhatatlanná vált.

Öröm és hasznos olvasónak és könyvtárosnak kézbe venni ezt a szép formátumú, vonzó külsejű könyvecskét. Mégis szükségesnek vélem megemlíteni, hogy a bibliográfia használatát, az anyagban való tájékozódást meggyorsította volna név- vagy tárgymutató.

+††††+

ILLÉS ZSUZSA

"A középkor világa"

Már-már örvendetes közhely az a megállapítás, hogy bibliográfiáink szép, ötletes, hasznos kiadványok. Egyre gyakrabban találkozunk a kritikusok olyan megállapításaival, mint: "gondosan válogatott", "izléses kiállítású", "olvasmányos", "jó illusztrációval ellátott" stb. Talán azt is elmondhatjuk, hogy ezek a dicsérő jelzők nem a jóindulatú recenziók szokványos kifejezései, de a kötetek igazi és évről-évre gyarapodó jellemzői.

Mindez az Ecsedy Andorné - Gáliczky Éva által szerkesztett új kötet lapozgatásakor merül fel az olvasóban; a fentiek erre a kiadványra teljes mértékben vonatkoznak. "A középkor világa valóban modern köntösben, olvasmányos, színvonalas annotációkkal jelent meg. És bizonyára akad még sok más, említésre méltó jótulajdonsága is; igazi értékét azonban - szerintem - témaválasztása és a szerkesztés feltehetően nehéz feladatának kiváló megoldása jelenti.

A témaválasztás hasznosságát, aktualitását nem szükséges bizonygatni: a történelmi regények fokozódó népszerűsége és e népszerűséggel nem megnyugtató arányban fejlődő színvonala, hitelessége sokszor emlegetett, folyóiratainkban rendszeresen vitatott kérdés. Olyan ajánló jegyzéket adni az olvasó kezébe, melyből a regények és "népszerű életrajzok" adatait ellenőrizheti, felhívni a figyelmét olyan ismeretterjesztő művekre, melyekből a saját, hitelesen megalapozott korképét kialakíthatja - a szó legnemesebb értelmében vett könyvtárosi, népművelői feladat.

Amilyen szép és vitathatatlanul hasznos, olyan bonyolult is ez a munka. Egy korszak életét ismertetni, rég letűnt századok világát felidézni még részleteiben - eseménytörténeti, gazdasági vagy néprajzi vonatkozásaiban is - nehéz; hát még ha a szerkesztő, ha csak egy bibliográfiai összeállítás erejéig is, de a teljességre, a kor összes problémáinak megvilágítására törekszik. A szerkesztők ezt a maguk által kitűzött feladatot kitűnően oldották meg, szinte úgy érezzük, hogy az érdekes, színvonalas annotációkon, jól megválogatott anyagon keresztül sikerült nekik már a bibliográfia olvasójában is "A középkor világá"-t felidézni.

Egyetlen vitatható pontja akad ennek a kiadványnak: a szakemberek - a maguk szempontjából jogosan - hiányolhatják egy-egy, ma már nehezen hozzáférhető, alapvető mű beiktatását. A saját - sokévi kerületi munkára alapozott - véleményem ezzel kapcsolatban az, hogy ezért a hiányosságért a közművelődési könyvtárosoktól külön köszönet illeti a szerkesztőket. Ez a bibliográfia a kerületi könyvtárak anyagára épülhetett csak; azok olvasóinak igényét van hivatva kielégíteni. A szerkesztők lelkiismeretességét dicséri, hogy nem nyúl-

tak olyan anyag felé, mely ezeknek a könyvtáraknak állományából hiányzik. Bizonyosra veszem, hogy nagy szívfájdalommal mondtak le egy-egy ilyen kötet beiktatásáról.

GÁTI ISTVÁNNÉ

---oo---

A tudomány és a természet meghódítása

Éveken keresztül megbecsüléssel és elismeréssel figyelhetünk Csomor Tibor rendkívüli termékenységét a bibliográfiák készítésének terén. Nyomtatott bibliográfiák, sokszorosított ajánló albumok és bibliográfiái röplapok szinte havonta kerültek ki a keze alól könyvtárunk kiadásában, nem is szólva a szaksajtó egyéb kiadványaiban megjelent összeállításairól. Az elismerés mellett azonban, nem tagadhatjuk, aggódtunk is: lehet-e ilyen rövid idő mellett ennyi témával foglalkozni, nem válik-e rutinná az annotáció, melyből így hiányozhat az alaposabb elemzés, a könyvek sorában a megkülönböztető súlyozás. Örömmel láttuk és az ismertető recenziók is ezt állapították meg, hogy a különböző témájú bibliográfiák jók voltak, összeállítójuk elkerülte a sémák leselkedő csapdáját és ereje volt áttekinteni az anyagát (Ut a muzsikához, A jó egészség könyvei).

"A természet világában" már kisebb igényekkel gyűjtötte össze az anyagot, mint az előző bibliográfiák. Nyilván célkitűzése is csak a könyvek ismertetése volt, cikkeket már nem nyújt és mellőzi az analitikus feltárást is. Az annotációk azonban érdekesek, kedvesek, néhány esztendőre valóban olvasmányos, jó bibliográfiát kaptunk a szerkesztőtől.

"A tudomány és a természet meghódítása" afféle mellékterméknek tűnik az előző mellett. Védni lehet az elképzelést, hogy az

újabb bibliográfiában a történeti szempont dominál, de vitatkozni lehet azon, hogy mennyire van olyan olvasóréteg, akit ez a történeti szempont önmagában érdekel, és akiket viszont érdekel, meg - elégszenek-e csak az utolsó évek magyar nyelvű termésével és nem igénylik-e az értékes régebbi szintéziseket és az idegennyelvű munkákat is.

Másrészt helyes-e, hogy a bibliográfiák szerkesztője egy éven belül változatlanul átvegye a saját annotációit egy újabb kiadásba (ebben az esetben ötvenből huszonnégyet), bármilyen jók és sikerültek is azok.

Ugy érezzük, hogy nem vagyunk szerénytelenek, amikor bibliográfiával foglalkozó kollégáink "pályafutásáról" beszélünk. A munkákat a könyvtár adja ki, de mindegyik magán viseli szerzőjének kezényomát, minden szerző tanul, alakul, fejlődik, a kiadványok sorát készítve. Ezért érdemes egy-egy újonnan megjelent bibliográfiát úgy is megnézni, mint szerzője munkásságának új állomását. Csorner Tibortól is várjuk az alapos körültekintéssel összeállított új tematikájú bibliográfiákat.

-t -s

.....

Kortársak Illés Béláról. Bibliográfia. Irói arcképvázlatok 5.

A sorozat eddigi köteteit örömmel fogadták a könyvtárak és elismeréssel írt róluk az irodalmi kritika is. Az Élet és Irodalom és a Kritika meleghangú sorokban méltatja az Illés bibliográfiát is. Hiradónk megkésve csatlakozhat a méltatókhoz, nem kevesebb örömmel és nem kevésbé meleg hangon. Vasvári István, a kötet szerkesztője jó munkát végzett. A recenzens kézbevette a vonzó külsejű kis könyvecskét és nem tudta letenni, míg végig nem olvasta, beleértve a bibliográfiai adatokat is. Jól sikerült a másodközlésre átvett Diószegi életpályavázlat, érdekesek Quasimodo, Rolland és Sze-

rafimovics irásai. A kis kötet értékei a magyar írók először megjelenő irásai Illés Béláról. A jók mellett is a legjobbnak Gellért Oszkár és Illyés Gyula emlékezéseit érezzük.

A bibliográfiai rész jól áttekinthetően és bőségesen tárja fel a gazdag életművet, iránytűt ad olvasók és könyvtárosok kezébe. Csak néhány szakmai megjegyzés még a kötethez. A bibliográfiából kimaradt a Guszev ügy 1946-os kiadása és kár a kimaradt elő- és utószavakért is (Fagyevjev, Hidas stb. köteteihez). Célszerű lett volna a Gondolataiból fejezetben a pontos lelőhelyeket megjelölni. Végül sajnálható, hogy az érdekes képanyag fotó- és nyomdatechnikai kiállítása elűt a kötet tartalmának színvonalától.

x xx x

Ifjúságunk példaképei. Válogatott bibliográfia
a magyar munkásmozgalom harcosairól.

A könyvtárak tájékoztató munkatársaihoz szinte naponta érkeznek a kérések: adjanak életrajzot, méltatást, arcképet vagy bibliográfiát a magyar munkásmozgalom nagy harcosairól, kiknek munkásságát valóban példaképként állíthatjuk az ifjúság elé, nevüket állandóan említjük, mert utcák, terek, iskolák, intézmények és üzemek viselik. A kiadók által megjelentetett segédkönyvek (Szabadságunk vértanúi, Hősök voltak, Hazádnak rendületlenül) jól használhatók, de hiányosak és főleg hiányoznak belőlük a továbbutaló bibliográfiai adatok. Jó segítséget nyújtott a téma feltárásához könyvtárunk KISZ szervezetének 1959-ben megjelent összeállítása A magyar nép szabadságáért, de célja csak a kommunista ifjúsági mozgalom mártírjairól szóló irodalom feltárása volt, ezért számos kiemelkedő jelentőségű munkásmozgalmi harcos hiányzott belőle.

Rohláné Gilicz Márta tehát reális igényt kívánt kielégíteni, amikor célul tűzte maga elé és kitartó munkával el is készítette ezt a bibliográfiát. Minden bizonygatásnál ékebben szól az a

tény, hogy a központ kölcsönzőjében az eladásra átvett példányok kétharmadát már az első hetekben elvitték. Felavatta már a könyvtárosok tájékoztató gyakorlata is, a nemrég ünnepeelt Zalka Máté évforduló alkalmával nagy haszonnal forgattuk.

Ismertetésével nem kívánunk részletesebben foglalkozni, minden könyvtárosnak meg kell ismernie, mint munkaeszközét. Helyeselhető, hogy a személyek összeválogatásában a szerkesztő nem alkotott hátrókat életkor, nem, foglalkozás, vagy valamely más szempont szerint. A több, mint nyolcvan személy különböző korokban, más-más életpályát befutva, valóban mind példaképpül választható, kiemelkedő forradalmáregyéniség volt.

A Könyvtáros recenzióéhez csatlakozhatunk azzal, hogy a tolat is forgató harcosok legfontosabb írásai sajnos, valóban hiányoznak a kötetből.

A végén megadott arckép-forrás jegyzéket nem nagy örömmel nézegettük. A jelzett könyvekben található képek zömmel reprodukálhatatlan minőségűek, vagy csak kétségesen hitelesek. Nem kis munka, de érdemes lett volna az egyes személyek adatainál megfelelő minőségű és hiteles forrásokra utalni.

Vészi Éva lektori munkájának különösen az életrajzok tömör és egyenletesen jó végső megfogalmazása köszönhető.

M.M.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

K O M M E N T Á R N É L K Ü L

A MI KÖNYVEINK című címjegyzékből 1966. március 31-ig a Gazdasági Osztály nyilvántartása szerint 845 példány fogyott el a kerületi könyvtárakban. A 48. sz. ker. könyvtárban 235 példányt, a 14-es, 22-es, 32-es, 43-as, 46-os könyvtárban egy kötetet sem adtak el.

NÉHÁNY SZÓT A GYERMEKFOLYÓIRATOKRÓL

A gyermekkönyvtári munka területén ismét tovább léptünk. Pontosabban a helybenolvasásban jutottunk előbbre. (Uttörők voltunk a gyermekkézikönyvtári címjegyzék létrehozásában is, amikor 1964-ben országos konferencián vitattuk meg a kézikönyvtár és a helybenolvasás célját, fontosságát és ezzel kapcsolatos tennivalóinkat.)

1965-ben került sor a másik fontos területre, a gyermekfolyóiratokra, mint a helybenolvasás, az olvasószolgálat egy másik jelentős részére. Az 1958, 1962-63-as években már foglalkoztunk a folyóiratokkal, meglévő gyermeklapjaink történetével, de most az olvasók és a könyvtáros szempontjából figyeltük meg a gyermekfolyóiratok felhasználását. 30 könyvtárba küldtünk ki kérdőíveket. Részben a könyvtáros válaszolta meg őket, többségben a gyermekolvasók töltötték ki. 550 gyermek válaszát dolgoztuk fel. Elsősorban a helybenolvasási lehetőségekkel, olvasóteremmel, székekkel rendelkező könyvtárakban vizsgáldtunk. Gyermekolvasóink közül a rendszeresen olvasó, felső tagozatosokkal töltették ki a kérdőíveket. A kérdések problémakörei: a megkérdezett olvasó mióta könyvtártag, milyen folyóiratokat ismer és melyeket használja. Külön kiemeltük a mozgalmi jellegű és erősebben ismeretterjesztő lapokat oly módon, hogy konkrét kérdéssel rákérdeztünk. Például: Pajtás című lapból milyen cikkeket olvasnak el, s melyeket használtak fel úttörőmunkájukhoz?

Tábortuz című lap melyik cikkét találták a legérdekesebbnek?

Ezermester című lap ötleteit maga vagy orse használta-e fel és mit készítettek?

Élet és Tudomány című lap szakcikkei közül melyek érdekelték?

A megkérdezettek 65 féle folyóiratot ismertek. Ezek között vezettek a következők: Pajtás, Tábortuz, Kisdobos, Élet és Tudomány, Ezermester, Népszabadság. A kérdőívek tanulmányozása tanulmányozása után javasoltuk meglévő gyermeklapjaink listájának kiegészítését az alábbiakkal: Búvár, Élővilág, Ifjú zenebarát, Filaté-

liai Szemle, Magyar Sakkélet, Turista. A kérdőívek tanulmányozása bebizonyította, hogy egyes folyóiratcikkek könyvek olvastatására is inspirálhatnak. /Többségben ismeretterjesztő könyvek!/ Ez is indokolja könyvtárainkban az ismeretterjesztő könyvek forgalmának magas százalékát. 27 féle folyóiratcikk nyomán 115 féle könyvet olvastak el. Ezek pozitív eredmények. Négy esetben képregény inspirált az eredeti mű olvasására. (!) Tájékozódunk a rejtvényfejtők iránt is. Ennek igen fontos olvasószolgálati jelentősége van, hiszen kézikönyvtári könyveink forgalmát, használatát segítik elő. A barkácsoláshoz felhasznált folyóiratok közül az Ezermester című lap vezetett.

A könyvtárosoktól azután tájékozódunk, hogy munkájukban felhasználják-e a folyóiratok gazdag tartalmát, melyek jól kiegészítik a könyvekben szegényes területeket. Tartott-e a könyvtár olyan foglalkozást, melyen a gyermekfolyóiratokat ismertették? A Szovjetunióban ugyanis rendszeresen alkalmat adnak, hogy az olvasók találkozhassanak kedvelt lapjaik szerkesztőivel és rendszeresen ismertetik a folyóiratokat is. Tájékozódunk a könyvtárak helybenolvasási lehetőségei iránt, a bekötött folyóiratokkal és a "Gyermekpostával" kapcsolatosan. A gyermekposta igen jó ötleteket, javaslatokat ad a könyvtárosnak munkájához, néhány problémához utat is mutat, például könyvvédelem, könyvbeszerzés, kölcsönzés, ruhatár, csoportos foglalkozások stb.

A gyermekfolyóiratokkal kapcsolatos kérdőívek tanulmányozása után a tapasztalatokat és tennivalókat szakmai vita keretében tárgyaltuk meg. Jelen voltak a Pajtás szerkesztői is, akik jövő évi munkájukhoz felhasználják a kérdőívekre adott válaszokat. A könyvtárosok többen is hiányolták a Tábortűz című úttörőlap megszűnését, mivel ezt nem pótolja az újabban indított Ifjúsági Magazin című lap, mert 16-24 évesekhez szól. Tisztáztuk, hogy mely folyóiratokat javasoljuk gyermekkönyvtárainkba. A gyermekcsoport által javasolt napi-, hetilapok és folyóiratok járnak gyermekkönyvtárainkba: Búvár, Élet és Tudomány, Ezermester, Képes nyelvmester, Kisdobos, Modellezés, Pajtás, Úttörővezető, Turista, Föld és Ég, Ifjú zenebarát, Filatéliai Szemle, Magyar Sakkélet. A folyóiratok je-

lentsége igen nagy. Több fontos célkitűzésünk elérésében segítenek. Kiegészítik olvasóink általános ismereteit, segítik az iskolai oktatást és a politechnikai képzést. Jól kiegészítik az irodalmunkban hiányos szakcsoportokat. A kézikönyvtár használatának elsajátítása mellett tehát fordítsuk figyelmünket a folyóiratok olvastatására!

A gyermekfolyóiratok felhasználásával foglalkozva, igen sok könyvtári tennivaló merült fel. Ezeket a tapasztalatokat tanulmányban bocsátjuk közre, most csupán hirt adunk a gyermekkönyvtári munka egyik fontos állomásáról.

B. BARTHA ILONA

§ §
§ §

A KÖNYVTÁROSKÉPZŐ SZAKTANFOLYAM NÉHÁNY KÉRDÉSÉRŐL

Egy volt és egy jelenlegi hallgató észrevételeitől eltekintve, Híradónk 1965 júl.-aug. számában jelent meg utoljára "hivatalos helyről" cikk a tanfolyam eredményeiről és problémáiról.

Először visszamenőleg a múlt félévről kell röviden beszámolnunk. A tananyag egészében érdekes, változatos volt. A szuggesztív előadásmód, a gazdasági élet időszerű problémáinak felsorakoztatása élvezetessé tették a hallgatók számára a gazdaságpolitikát, sok rejtett összefüggésre derült fény, s megkedvelték így az elméleti politikai gazdaságtant is.

A gyermekek olvasmányainak kiválasztásáról, általában magáról a gyermekirodalomról rendkívül színes tematikájú előadások hangzottak el. - Magunk és a különböző olvasótípusok viselkedési formáinak megismerését segítő, a lelki jelenségek okait elemző, érdekes kísérleti példával illusztrált lélektani előadássorozatot

hallottunk. - A könyvismeret keretében az esztétika, a művészetek, irodalomtudomány könyvészete került sorra. - A könyvtári osztályozás megkivánja a logikus gondolkodást és kifejleszti a kombinációs készséget, az egyes feladatok megoldása izgalmas rejtvény-fejtés - nek tűnik.

Az egyes tantárgyak átlagai a következőképpen alakultak:

gazdaságpolitika	4.6
pszichológia	4.3
könyvismeret	4.5
irodalom	5.0
osztályozás	4.4
idegen nyelv	3.9
gépirás	4.8

A tanfolyam összátlaga : 4.46

A 42 tanuló**ból** tizen kitün**ő**, tizennégyen jeles átlageredménnyel vizsgáztak.

Az idei tavasz, s egyben az utolsó félév programja már rövid, új tárgy a művelődéspolitiká, de két tantárggyal kevesebb van az eddiginél. A félév a könyvtári záródolgozat készítésének jegyében folyik, mindenki szorgalmasan gyűjti az anyagot, mert a kész dolgot június végéig be kell adni. Az egyes tanárok konzultációs órákon átismételték a képesítőtételek anyagát, így megkönnyítették a vizsgákra való felkészülést. A szóbeli képesítővizsgák október második felében lesznek.

DRECHSLER ÁGNES

- 0 -

Többen fordultak az igazgatósághoz azzal a kéréssel, hogy a szombati tanulónapot kötetlenebbül (otthoni tanulás, tanulmányi jellegű utazások) használhassák fel. Ismételten emlékeztetni kell arra, hogy a vonatkozó engedély értelmében a tanulásra (továbbképzésre) engedélyezett időt a könyvtárban kell tölteni és szakmai továbbképzésre kell felhasználni. A tanulási időt könyvtárainkban egységesen a szombati napra helyeztük. A kerületi könyvtárak vezetőinek és osztályvezetőknek kötelessége a tanulónap felhasználásának ellenőrzése.

PÁRTHIREK

1966 február 22-én párttaggyűlést tartottunk. Előadója Révész Ferenc elvtárs volt, aki a könyvtár 1965-ös eredményeit és 1966-os feladatait ismertette a párttagság és meghívott vendégeink előtt.

Ezen a taggyűlésen vitatta meg és fogadta el a párttagság a pártszervezet munkatervét.

- 00 -

A pártvezetőség foglalkozott a szocialista eszmeiségű szépirodalom propagandájával összefüggő politikai feladatokkal. Ennek első lépéseként a pártcsoportok márciusban megvitatták a szovjet szépirodalom forgalmával kapcsolatos tapasztalatokat és politikai teendőket.

- 00 -

Márciusi taggyűlésünkön Mészáros Ferencné párttitkár elvtárs ismertette a Központi Bizottság határozatát, amely a nemzetközi munkásmozgalom kérdéseivel foglalkozott.

- 00 -

Áprilisban a pártvezetőség a KISz-szervezet vezetőségével közösen megvitatta a KISz-szervezet előtt álló feladatokat, különös tekintettel a szakmai munka közvetlenebb segítésére. A megbeszélésen jelen volt Moldován Ernő elvtárs, a VIII. kerületi KISz Bizottság tagja.

- 00 -

A pártvezetőség köszönetet mond a május elsejei felvonulásunk megszervezésében példát mutató aktivistáknak és minden munkatársnak, aki részvételével hozzájárult e nap méltó megünnepléséhez.

-0000-

SZAKSZERVEZETI HIREK

Az Sz.B. február 24-én szakszervezeti küldött-értekezletet rendezett. A küldöttek meghallgatták és megvitatták az Sz.B. 1965 évi munkájáról szóló beszámolót, az 1966 évi munkatervet, a pénzügyi gazdálkodásról szóló tájékoztatást és a Számvizsgáló Bizottság beszámolóját. A küldöttek javaslataival kapcsolatos intézkedésekről, vagy azok illetékes fórumokhoz való továbbításáról a tagság a bizal-
miakon keresztül tájékoztatást kapott.

A küldött-közgyűlésen jó munkájukért könyvjutalomban részesültek a következő szakszervezeti bizalmiak és aktívák: Nagy Lajosné, Nagy Emilné, Jancsovics Klára, Óhegyi Pálné, Huszthy Jánosné, Fadgyas Sándor, Dávid Gyuláné, Tichler Jánosné, Benkő Zoltánné, Mester Imréné és Horváth Józsefné.

- XX -

A Szakszervezeti Bizottság és a KISz vezetőség együttműködési megállapodást kötött, amely meghatározza az együttműködés területeit és formáit a hivatali munka támogatásában, a politikai feladatok propagálásában és szervezésében érdekvédelmi ügyeknél és a kulturális munkában.

- XX -

Február első hetében sikerült klubnapot tartottunk a középiskolás olvasók segítségével kapcsolatos tájékoztató feladatokról. Az előadó Marót Miklós, a központi olvasószolgálat vezetője volt.

- XX -

Az Sz.B. munkavédelmi felelősei megvizsgálták a központi műhely és a raktárak balesetvédelmi helyzetét. Tapasztalataikat az április 21-i Sz.B. ülés vitatta meg.

- XX -

Ez úton is megköszönjük az alábbi vérédek áldozatkésztségét:

Kertész Pál

Hegyi Károlyné

Uray Béla

Csernák Béláné

Dávid Gyuláné

Vizkeleti Tiborné

Weisz Sándorné

Sátori Pálné

Rudas Klára

Hargitai Nándorné

Nattan Júlia

- XX -

KISz SZERVEZETÜNK HIREI

Január 11-én Kazán István, a József Attila Színház rendezője vitabevezető előadást tartott Anouilh: Becket című darabjáról.

Február 6-án Oláh Attila vezetésével a természetjáró-szakosztály jól sikerült túráján vehetett részt a természetbarátok szép számú csoportja, az előbbi túrákkal ellentétben javarészt KISz-tagok képviselték a szakosztályt.

Február 10-i taggyűlésünkön a tagság egyhangúan megszavazta az első félévi munkatervet.

A február 19-én megrendezett "Fiatal könyvtárosok találkozója" a kevésszámú résztvevő ellenére is, kellemesen eltöltött este benyomását keltette.

Március 19-én Zimonyi Emerika vezetésével a fiatal könyvtárosok maroknyi csoportja a könyvtárlátogatási program keretében az Országos Széchényi Könyvtárban járt.

Április 21-én taggyűléssel egybekötve - a költészet napja alkalmából az Antológia együttes színvonalas előadásában gyönyörködhettünk.

Az április 23-ára tervezett látogatás a Híradástechnikai Gépgyárba technikai okok miatt későbbi időpontban kerül lebonyolításra. Mégegyszer felhívjuk figyelmeteket, hogy minél többen vegyetek részt a gyárlátogatáson, amelyen iparunk legújabb - még sorozatgyártásra nem került - termékeit láthatjátok.

Május 14-én a Pannónia filmstúdióba látogattunk.

Május 22-én Szentendre nevezetességeit tekintjük meg.

Lehetőleg mindannyian nézzétek meg Dürrenmatt: Fizikusok című darabját, amelyről a későbbiekben vitát tartunk.

SZEMÉLYI HIREK

Dr. Szász Károly osztályvezető nyugdíjba vonulása alkalmából az Elnöki Tanácstól a Munka Érdemrend ezüst fokozatát kapta. Ezúton is szívből gratulálunk!

Február 1-i, illetve február 28-i kezdettel 130 munkatársunk részesült bércorrekcióban, együttesen havi 7.400 forintban.

Az igazgató január 1-én Gordon Erzsébetet kinevezte a Feldolgozó Osztály vezetőjévé, dr. Nagy Emilnét pedig a Katalogizáló Osztály csoportvezetőjévé.

Február 1-én státuszba kerültek a következő könyvtárosok:

Bóna Márta /közp., B.gyűjt./	Lengyel Lászlóné /19.sz.kvt./
Czakó Márta / 2.sz.kvt./	Leszt Katalin /közp.,rep./
Dorozsmai Béláné /21.sz.kvt./	Molnár István /48.sz.kvt./
Erdélyi Ida /8.gy. kvt./	Németh Zsuzsa /6.gy.kvt./
Forintos Eszter /9.sz.kvt./	Szita Péterné /közp.,rep./
Friedrich Lajosné /42.sz.kvt./	Varga Márta /közp., rep./
Heussenberger Márta /4.gy.kvt./	Viczián János /25.sz.kvt./

Karvázy Csaba április 18-tól raktárkezelő a központban.

Réthy Éva /Titkárság/ és Révész Ferenc igazgató házasságot kötöttek. Gratulálunk!

Szeretettel köszöntjük az új könyvtáros kisbabákat: Tverdota Miklós-né /40.sz.könyvtár/ Tamaskáját és Kápolnai Ivánné /Központ/ Krisztináját.

Gál Gedeonné /27.sz.kvt./ és Nagy János /Közp./ megváltak könyvtárunktól.

Novembertől januárig Angyal János, Kovács Mária, Mátrai Veronika, Menyhért Jenő és Sándorné Rubi Mária V. éves könyvtárszakos bölcsész-hallgatók gyakorlaton voltak könyvtárunkban.

EZ TÖRTÉNT...

1965. december 21-én a Magyar Szovjet Barátság Házában ünnepélyesen adta át Dr. Gyalmos János az MSzBT Budapesti Elnöksége nevében az MSzBT Budapesti Elnöksége, az ÁKV, az Európa Kiadó és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár által szervezett szovjet irodalmi pályázat díjait. I. díjat, egy szovjetunióbeli utazást Kovács Mária egyetemi hallgató /a 10. sz. könyvtár olvasója/, II. díjat, 50 kötetes könyvtárat Uj István nyugdíjas /31. sz. könyvtár olvasója/, III. díjat, "Gorkij-sorozatot" Edelényi Judit középiskolai tanár /a 28. sz. könyvtár olvasója/ nyerte.

A szovjet irodalom népszerűsítésében kimagasló eredményt felmutató könyvtárosokat az MSzBT aranykoszorús jelvényével tüntették ki: Urai Bélánét, Richlich Ilonát, Simon Lászlónét, Szilágyi Zoltánnét, Deák Gézánnét, Varga Ilonát. Pénzjutalmat kaptak: Gönczi Imre, Illés Zsuzsa, Kovács Lajosné. Többen könyvjutalomban részesültek.

- ++ -

Az Egressy Klub Gyermekevelési Tanácsa által szervezett januári klubvezetői tanfolyamon 9 gyermekkönyvtáros vett részt.

- ++ -

Kisebbségi költözések után, ugyancsak az elmúlt tél folyamán végre megfelelő szobához jutottak a központban a villanyszerelők és a takarítónők. Kifestették és fénycsővel szerelték fel a Bibliográfiai Osztályt és a Kerületi Könyvtárak Osztályát.

- ++ -

A kerületi könyvtárak 1965-ös munkájáról 33 oldalas értékelő jelentést adott ki a Kerületi Könyvtárak Osztálya.

A jelentést a könyvtárak 1965-ös statisztikai adataiból készült táblázatok egészítik ki. A jelentést megküldték az illetékes tanácsoknak, több szakszervezeti és közművelődési könyvtárnak.

- ++ -

1966. február 24 - március 10. között több csoportban került sor a kerületi könyvtárak 1965-ös munkájának értékelésére és az 1966-os munkaterv megvitatására. Az értékelő és vitaindító beszámolót minden csoportban Dobos Piroska, a KKO vezetője tartotta. A csoportos meg-

beszéléseken a kerületi népművelési csoportvezetők is résztvettek.

- ++ -

Február 28-án költözhetett vissza, tatarozott termébe a Szilágyi Dezső téri 20. sz. gyermekkönyvtár. A könyvtár vezetője Gál Jenőné, a munkák idején is kölcsönzött a kerületi tanács által ideiglenesen kiutalt Csalogány utcai üzlethelyiségben.

- ++ -

A felújított 34-es sz. könyvtár május 14-től különálló gyermekrészleggel, olvasóteremmel újra a lakosság rendelkezésére áll. - Előkészületben van az 1-es, 2-es, 9-es és 36-os átalakított könyvtárak megnyitása is.

- ++ -

Március 27-én, több mint másfél éves tatarozás után a központ olvasószolgálatára ismét elfoglalhatta helyiségeit. Kifestve, aranyozva és újonnan parkettázva ragyog az olvasóterem és a kölcsönző. Új polcokat kapott az olvasóterem és Budapest Gyűjtemény olvasója. A rejtett fénycsövekkel megoldódott a katalógusok megvilágítása. A tatarozás ideje alatt sok nehézséget jelentő ideiglenes helyeken a kölcsönző szolgálatot végig fenntartottuk, a folyóírat-terem könyvtárosai pedig ellátták az olvasótermi szolgálatot is.

- ++ -

A XXIII. kongresszus tiszteletére a központban megnyílt fényképkiállítás a Szovjetunió mindennapi életét, a munka örömét mutatja be fotóművészileg is figyelemreméltó képekben.

- ++ -

Nagyon izléses formában áprilisban jelent meg A zenei gyűjtemény újabb szerzeményei II. kötete. Legfiatalabb gyűjteményünk ezzel is növeli a szakemberek és a zenebarátok között két év alatt megszerzett jó hírnevét.

- ++ -

A Központi Népi Ellenőrző Bizottság a fővárosban a népművelésre fordított beruházási összegek hatékony felhasználásának kérdését vizsgálta. Ennek keretében megvizsgálták könyvtárunk beruházásait is. Eszrevételeik alapján intézetvezetőségünk a gazdasági munkára vonatkozó intézkedési tervet elkészítette.

- ++ -

Április 2-án rendeztük felszabadulási megemlékezésünket a VIII. kerületi tanács művelődési otthonában. Ünnepi beszédet mondott Gonczi Imre Sz.B. elnök. Csányi Mária és Karvázy Csaba, az Antológia együttes tagja szavalt.

Az ünnepségen könyvtárunk 96 dolgozoja részesült jutalomban 35.750 Ft értékben.

- ++ -

A KMK továbbképzése keretében, amelyet a megyei, járási és városi könyvtárak olvasószolgálatának munkatársai számára rendezett, előadást tartottak könyvtárunk munkatársai: Berza László, Dobos Piroška, Marót Miklós.

- ++ -

Április 28-29-én a Művelődési Minisztérium, a KISz KB és a KMK közös rendezésében országos tapasztalatcserét tartottak Csillebércen az ifjúsági olvasószolgálat kérdéseiről és a könyvtár ifj. művelődési körök munkájáról. Tizenegy kerületi könyvtárunkban /5., 10., 18., 22., 28., 32., 35., 44., 46., 47. és 48.sz./ mintafoglalkozást tartottak, amelyen résztvettek a tapasztalatcsere értekezlet vidéki meghívottai. Az első nap Rácz Aranka referátumát vitatták meg az ifjúsági olvasószolgálat jelenlegi helyzetéről és a tennivalókról. Második nap Mikó Zoltán A művelődési körök és a fiatal olvasók klubjai tapasztalatai címen tartott előadást.

- ++ -

A 20. sz. könyvtár irodalmi pályázatot indított Gorkij halálának 30. évfordulójára. Ennek során a könyvtár fotokiállítás, filmvetítés, irodalmi est és szavalóverseny rendezésével segíti az olvasók körében Gorkij művészetének alapos megismerését.

- ++ -

A központ idegennyelvű könyvanyagát bemutató borítólappkiállítás nyílt meg május 11-én a központi könyvtárban.

-++++-

ZSAK WILFRID

(1897.máj. 9 - 1966. máj. 9.)

Több mint 40 esztendőn át dolgozott könyvtárunkban. 1911. okt. 1-én mint "olvasótermi ügyelőfiú" kezdte pályafutását Szabó Ervin keze alatt, aki 1913, illetve 1915-ös jellemzésében írta róla: "Zsák Wilfrid hivatali teendőit az átlagot messze meghaladó iparkodással, lelkesedéssel és buzgalommal látja el..., fölötte pontos és megbízható, leleményes és önállóságra törekvő." A gyakornoki évek eltelte után a központban, a Budapest-gyűjteményben is működött, majd a 3.sz. kerületi könyvtárban állapodott meg véglegesen. A X.kerületi Százados úti fiókot, amelyet az ellenforradalom első éveiben bezártak, ő szervezte újjá és 1945-ben ismét el kellett ezt a munkát végeznie.

Nyugdíjba vonulása után is úgy éreztük, régi és újabb munkatársai, mintha még itt dolgozna: alkalmat talált gyakori személyes beszélgetésekre, találkozóinkon, ünnepségeinken résztvett és felszólalt. Mindig élénken figyelte fejlődésünket, tanácsokat adott, bírált, örült sikereinknek.

Hivatásos könyvtáros volt, tevékenysége és emberi magatartása egyaránt igazolta, hogy a "régi Szabó Ervin-i gárdából" került ki. Utörő feladatot vállalt és hajtott végre az ifjúsági és gyermekolvasók szervezése és nevelése körül. Az 1919 őszén kezdődött fehér terror elején nem tudott az új vezetőséghez asszimilálódni, megfélemlítették, elhallgatott. 1945-től ismét úgy dolgozhatott és dolgozott is, mint 1919-ig.

Sokszor idézte tréfálkozva, hogyan állították őt falhoz 1945 legelején a náci katonák a Verpeléti úton, amikor a rommá lett budai 6-os könyvtár maradványait szállította biztos helyre. Partizánt, kém, vagy legalábbis kommunista barátot sejtettek benne, hiszen ő romokat takarított, amikor a fasiszták romok alá temetkeztek. Egy magyar tiszt közbelépése mentette meg az utolsó pillanatban életét. Kéthárom éve ismét tréfát üzött a halálból: nyomtatott gyászjelentést küldött saját haláláról a központ Budapest-gyűjteményébe, megőrzésre. A megdöbbenés akkor oszlott el, amikor kiderült: a halálozási dátum még kitöltetlen. Mertük már remélni, hogy az örökifjút, a valamennyi-

ünkhöz és mindnyájunknak kedves Wili bácsit nem érheti többet baj, sokáig köztünk marad, de a véletlen baleset kifogott rajta és rajtunk.

Az 1910-es évek elején Szabó Ervin kezdeményezésére kibontakozott magyar közművelődési könyvtárpolitika első lelkes és rátermett sorkatonái közül dőlt ki ismét valaki Zsák Wilfrid halálával. Nemcsak a példamutató kollégát, hanem a melegszívű atyai barátot is gyászoljuk Wili bácsi elhunytával.

+ + +

TARTALOMJEGYZÉK

Május 1-én	1
1965-ös eredményeink	2
Az Igazgatósági Tanács határozata a céljutalommal jutalmazható feladatokról.....	5
A lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállításról.....	8
Köszöntjük a KÖNYVTÁROS-t 15. születésnapján	11
Érdekes, közöljük	12
<u>Vita fórum</u> Ahány ház, annyi szokás	12
KIADVÁNYAINK	
Száz könyv a magyar történelemről	14
"A középkor világa"	15
A tudomány és a természet meghódítása	17
Kortársak Illés Béláról. Bibliográfia. Írói arcképvázlatok 5.	18
Ifjúságunk példaképei. Válogatott bibl. a magyar munkásmozgalom nagy harcosairól ...	19
Néhány szót a gyermekfolyóiratokról	21
A könyvtárosképző szaktanf. néhány kérdéséről	23
Párthirek	25
Szakszervezeti hírek	26
KISz-hírek	27
Személyi hírek	28
Ez történt... ..	29
Zsák Wilfried.....	32

A szerkesztésért és kiadásért Révész Ferenc igazgató felel
Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása
Szerkeszti és kiadja a Bibliográfiai és Propaganda Osztály
Engedélyezte Budapest Főváros Tanácsa VB III. 400/s/966/139 Bp.sz.a.